

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
SVEIKATOS REIKALŲ KOMITETAS**

**SPRENDIMAS
DĖL VALSTYBINĖS LIGONIŲ KASOS IR TERITORINIŲ LIGONIŲ KASŲ
NUSTATYTŲ ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGŲ PAŽEIDIMŲ**

2024 m. gegužės 8 d. Nr. 111-S-

Vilnius

Sveikatos reikalų komitetas, 2024 m. balandžio 10 d. klausymuose dėl Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 4, 6, 7, 8, 9, 9¹, 9², 11, 12¹, 14, 18, 20, 23, 26, 26¹, 26², 27, 28, 30, 31 straipsnių, V ir VI skyrių pakeitimo bei 32, 33, 34, 35 ir 36 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto XIVP-3249 ir jį lydinčių teisės aktų bei 2024 m. balandžio 24 d. posėdyje, išklausęs Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VLK) ir teritorinių ligonių kasų (toliau – TLK) informaciją apie asmens sveikatos priežiūros (toliau – ASP) įstaigų vykdomus pažeidimus, susijusius su Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) lėšų naudojimu,

pastebi, kad nors TLK kompetencij, be kita ko, apima sutarčių su ASP įstaigomis ir kitais ūkio subjektais sudarymą, PSDF biudžeto apmokamų ASP paslaugų kiekio, kokybės ir atitikties joms taikomiems reikalavimams, vaistų, medicinos pagalbos priemonių išrašymo ir išdavimo teisėtumo kontrolę, tačiau VLK ir TLK neturi pakankamai resursų ir veiksmingų poveikio priemonių užtikrinti, kad PSDF biudžeto lėšos būtų panaudotos teisingai ir efektyviai, o pacientai nebūtų klaidinami;

pažymi, kad 2023 m. nustatyti pažeidimai ASP įstaigose dažniausiai buvo daromi, teikiant ambulatorines paslaugas namuose (pvz. teikiant apmokėti už paslaugas, kurios nebuvo teiktos), dantų protezavimo paslaugas (pateikiami apmokėti nesuteikti ir kartais net nepradėti dantų protezavimo darbai, protezavimo paslaugas teikia ne gydytojai ir kt.), papildomai apmokestinant pacientus už paslaugas, kurias jie turėtų gauti nemokamai (pvz. reikalaujant mokėti metinį fiksuotą mokestį už prisirašymą prie ASP įstaigos, reikalaujant pacientų mokėti papildomai už PSDF lėšomis apmokamas paslaugas ir pan.), ASP įstaigos ataskaitose teikia neteisingus duomenis, siekiant nusišluoti neatitiktis teisės aktams ir (arba) gauti didesnę apmokėjamą iš PSDF biudžeto;

akcentuoja, kad įvardintos problemos dėl galimo ASP įstaigų piktnaudžiavimo aktualios visoje Lietuvoje, o šie pažeidimai sistemingi ir masiški. Paaiškėjus padarytam pažeidimui, ASP įstaigos linkusios atlyginti žalą, tačiau dažnu atveju iš klaidų nepasimoko ir toliau daro pažeidimus;

pabrėžia, kad teisės aktų bei ASP įstaigų ir TLK sutarčių nuostatos įpareigoja ASP įstaigas užtikrinti, kad valstybės laiduojamos (nemokamos) asmens sveikatos priežiūros paslaugos būtų teikiamos nemokamai ir už šias paslaugas iš pacientų nebus reikalaujama papildomo mokesčio ar jų teikimui nebūtų keliamos papildomos teisės aktuose nenumatytos sąlygos, tačiau realybėje šis reikalavimas dažnai nevykdomas. 2013 – 2022 metais privačiose ASP įstaigose daugėjo ASP paslaugų, kurias teikiant pacientų buvo prašoma papildomai sumokėti, nors pacientai šias paslaugas turėjo gauti nemokamai: su priemokomis teikiamų dienos stacionaro paslaugų skaičius išaugo – nuo 0,4 proc. iki 41 proc., o dienos chirurgijos – nuo 10 proc. net iki 79 proc.;

pastebi, kad 2023 m. teritorinių ligonių kasų kontrolės procedūrų metu nustatyta žala PSDF biudžetui - 635 653 Eur, o per nuolatinę stebėseną pavyko išvengti daugiau kaip 3 mln. Eur. žalos. Suminė privačiose ASP įstaigose nustatyta žalos dalis procentais buvo 6,2 karto didesnė nei viešosiose įstaigose.

Sveikatos reikalų komitetas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo statuto 65 straipsniu, n u s p r e n d ž i a:

1. Atsižvelgiant į tai, kad dalis 2023 metais teritorinių ligonių kasų nustatytų asmens sveikatos priežiūros įstaigų pažeidimų galimai turi baudžiamajame įstatyme numatytų nusikalstamų veikų požymių, visą Komiteto posėdžiui pateiktą informaciją perduoti pagal kompetenciją tirti Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai ir Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai prie Vidaus reikalų ministerijos.

2. Siekiant racionalesnio ir skaidresnio Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų naudojimo, taip pat siekiant ateityje išvengti galimų ASP įstaigų piktnaudžiavimų, siūlyti Sveikatos apsaugos ministerijai ir Valstybinei ligonių kasai:

2.1. Peržiūrėti ir sugriežtinti ambulatorinės slaugos paslaugų namuose ir dantų protezavimo paslaugų teikimo reikalavimus bei Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų panaudojimo šioms paslaugoms apmokėti kontrolę;

2.2. Tobulinti informacines sistemas, kuriomis ASP įstaigos perduoda duomenis apie suteiktas ASP paslaugas Valstybinei ligonių kasai, įdiegiant apribojimus, kad maksimaliai sumažėtų galimybė pateikti neteisingus duomenis.

3. Atsižvelgiant į asmens sveikatos priežiūros įstaigose teikiamų paslaugų su priemokomis mastą, siūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir Sveikatos apsaugos ministerijai peržiūrėti Sveikatos sistemos įstatymo 49 straipsnio 5 dalies nuostatą, pagal kurią numatyta galimybė papildomai apmokestinti pacientą jam pasirinkus brangiau kainuojančią paslaugą, ir, siekiant spręsti priemokų ASP įstaigose problemą, apsvarstyti galimybę šios nuostatos atsisakyti arba ieškoti kitų šios problemos sprendimo būdų.

4. Siūlyti Valstybinei ligonių kasai inicijuoti bendradarbiavimo sutarčių su Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūra, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba ir Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos sudarymą ir pastoviai su šiomis institucijomis dalintis savo disponuojama informacija apie sisteminius asmens sveikatos priežiūros įstaigų pažeidimus, kurie galimai turi baudžiamajame įstatyme numatytų nusikalstamų veikų požymių.

5. Atkreipti Seimo narių dėmesį, kad siekiant užkardyti galimus ASP įstaigų piktnaudžiavimus, būtina Valstybinei ligonių kasai suteikti daugiau teisių, kurios numatytos šiuo metu Seime svarstomuose Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 4, 6, 7, 8, 9, 9¹, 9², 11, 12¹, 14, 18, 20, 23, 26, 26¹, 26², 27, 28, 30, 31 straipsnių, V ir VI skyrių pakeitimo bei 32, 33, 34, 35 ir 36 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekte XIVP-3249 ir jį lydinčiųjų teisės aktų projektuose, kuriems siūlome pritarti.

Komiteto pirmininkas

Antanas Matulas

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos Seimas, Gedimino pr. 53, 01109 Vilniaus m., Lietuva (2024-05-08 14:57:15)
Dokumento pavadinimas (antraštė)	SRK sprendimas dėl VLK ir TLK nustatytų pažeidimų
Dokumento rūšys	-
Dokumento registracijos data ir numeris	2024-05-08 Nr. 111-S-11
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Antanas Matulas, Seimo narys
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-05-08 14:54:12 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2024-05-08 14:54:25 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	EID-SK 2016,2.5.4.97=#160e4e545245452d3130373437303133,AS Sertifitseerimiskeskus,EE
Sertifikato galiojimo laikas	2019-09-18 20:08:20–2024-09-16 23:59:59
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Seimo kanceliarija, Dokumentų valdymo sistema
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-05-08 14:54:28 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	RCSC IssuingCA,VI Registru centras - i.k. 124110246,RCSC,LT
Sertifikato galiojimo laikas	2022-02-28 10:34:07–2025-02-27 10:34:07
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	-
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DocLogix v12.8.7.0
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2024-05-08 14:57:15)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2024-05-08 14:57:15 atspausdino Daiva Žukauskė
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-